

Bedömargruppens motiveringar

Malmö universitet

Lärosäte Malmö universitet	Huvudområde/examen Tema Breddad rekrytering	ID-nr A-2020-01-4892
<p>Bakgrundsbeskrivning</p> <p>Malmö universitet ger utbildning på grundnivå och avancerad nivå som leder till både generell examen respektive yrkesexamen. Lärosätet ger flera professionsutbildningar och de utbildningar som leder till generell examen täcker in flera vetenskapliga traditioner. Utöver det ger lärosätet kompletterande utbildningar för utländska akademiker samt förberedande utbildningar bland annat i form av basår. Lärosätet hade under 2020 drygt 13 000 helårsstudenter och har mellan 1 000 och 1 500 inresande studenter per år. Lärosätets utbildning på forskarnivå ges inom 18 ämnen och drygt hälften av doktoranderna är verksamma i ämnen som har anknytning till professionsutbildningarna. Enligt självvärderingen har lärosätet 273 doktorander.</p> <p>Enligt den statistik som UKÄ sammanställt till den tematiska utvärderingen var 66 procent av nybörjarstudenterna på lärosätet kvinnor läsåret 2017/18. Andelen kvinnliga nybörjarstudenter på lärosätet var 64–66 procent under perioden 2013/14–2017/18. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 var 62 procent från Skåne län, följt av Stockholms län (10 procent) och Västra Götalands län (8 procent). Medianåldern var 25 år för såväl nybörjarstudenterna på lärosätet som samtliga nybörjarstudenter i Sverige läsåret 2018/19. Andelen av nybörjarstudenterna på lärosätet som var 30 år eller äldre var 32 procent och 30 procent i landet som helhet. Vid lärosätet hade 35 procent av nybörjarstudenterna till högre utbildning utländsk bakgrund läsåret 2016/17, vilket är en ökning från 30 procent sedan läsåret 2007/08. Av nybörjarna till högre utbildning var 21 procent födda utomlands läsåret 2016/17. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 hade 34 procent högutbildade föräldrar med minst 3 års eftergymnasial utbildning, vilket är en ökning från 31 procent sedan läsåret 2008/09.</p>		
<p>Bedömningsområde Styrning och organisation</p> <p>1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?</p> <p>Bedömning med motivering: Lärosätet har inte tillräckligt tydligt tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar.</p> <p>Lärosätet beskriver i självvärderingen att inkludering och breddat deltagande är en förutsättning för att alla ska kunna göra sin röst hörd och påverka samhällets utveckling. Den ambitionen har också integrerats som en väsentlig del i lärosätets utbildningsprofil. Det finns ett tydligt strategiskt lärosätesövergripande fokus på breddad rekrytering och breddat deltagande, vilket är en central del av lärosätets historia och identitet. I styrdokumentet <i>Strategi 2022</i> beskrivs att lärosätet ska vara inkluderande genom att skapa en öppen och inkluderande kultur präglad av lika villkor och jämställdhet. Ett förtydligande av strategin görs i dokumentet <i>Målbild för breddad rekrytering och breddat deltagande</i> (2020), som innehåller utgångspunkter, begreppsdefinitioner och förutsättningar, vilket bedömargruppen anser är ett förebildligt dokument. Enligt lärosätet är målsättningen för arbetet främst riktad mot vad ett inkluderande lärosäte med en mångfald studenter kan ge för individer och akademisk utveckling, snarare än vilka mätbara målsättningar som breddad rekrytering har. För en</p>		

målbild med avsikt att spegla mångfald krävs, enligt lärosätet, kännedom om vilka studenterna är. Därför genomför lärosätet inom ramen för sitt kvalitetssystem nybörjarenkäter och alumnundersökningar. Dessa resultat kompletteras med statistik från det interna systemet SILA samt SCB:s och UKÄ:s statistik. Analyser av rekrytering till utbildning på forskarnivå görs också, vilket bedömaregruppen anser är bra.

Något som överraskade bedömaregruppen är att lärosätet med sin bakgrund som föregångare av breddad rekrytering, inte har en tydligare lärosätesspecifik tolkning av uppdraget med breddad rekrytering samt inte heller har identifierat någon specifik underrepresentation i studentpopulationen. Snarare utgår lärosätet från en bred och generellt hållen definition, något som även påtalas i studentinlagan. Studenterna är förvisso positiva till ambitionen, men efterlyser en tydligare definition och samsyn för att visionen ska kunna verkställas exempelvis i institutionernas verksamhetsplaner något som bedömaregruppen instämmer i.

Det finns en koppling mellan strategi och kvalitetssäkring samt en tydlig idé med en sammanhållen målbild, vilket bedömaregruppen anser är bra. Enligt självvärderingen anser lärosätet att mångfald är centralt, och menar även att arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande kan länkas bättre till jämställdhet och likabehandling, för bättre uppföljning utifrån diskrimineringsgrunderna. Någon större grad av uppföljning, utöver nybörjar- och alumnundersökningar, tycks inte för bedömaregruppen ha gjorts, och ändamålsenliga nyckeltal har än så länge inte tagits fram. Av självvärderingen framgår också att arbetet med breddad rekrytering kopplat till utbildning på forskarnivå inte haft någon framträdande roll i de strategiska målsättningarna. Enligt självvärderingen ska lärosätets målbild konkretiseras genom den nya handlingsplan som är under utarbetande (2021), vilket enligt bedömaregruppens uppfattning, bättre kan bidra till att operationalisera målbilden på olika nivåer.

Rekommendationer

- Lärosätet bör utforma en lärosätesspecifik tolkning av uppdraget med breddad rekrytering, som följer den handlingsplan som är under utveckling med en ändamålsenlig relation till strategi och målbild.
- Lärosätet kan verka för att lärosätets ambition med breddad rekrytering utifrån vision, mål och handlingsplan återspeglas i fakulteternas och institutionernas verksamhetsplaner.

Bedömningsområde Styrning och organisation

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Bedömning med motivering: Lärosätet har ändamålsenliga ramar och förutsättningar för breddad rekrytering men det saknas en handlingsplan med tydliga uppföljningsbara mål.

En framgångsfaktor som lärosätet framhåller är att arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande ses i ett helhetsperspektiv, och ska vara integrerat i allt arbete och omfatta all verksamhet. För detta har Centrum för akademiskt lärarskap (CAKL) ett särskilt uppdrag att utveckla och skapa förutsättningar för ett inkluderande och livslångt lärande. Centrumet är representerat i flera universitetsgemensamma råd och beredningar, samt samordnar och genomför aktiviteter med andra delar av lärosätet. Centrumet ansvarar också för utveckling och genomförande av högskolepedagogiska kurser, där Educating for Widening Participation och Inclusion är ett gott exempel på en kurs som erbjuds, enligt bedömaregruppen.

Datum
2022-02-22Reg.nr
411-00545-19

Sedan 2019 finns Rådet för breddad rekrytering och breddad deltagande. Rådet leds av prorektor och har en bred representation (ledning, förvaltning, fakulteter, studenter och externa ledamöter). Bedömargruppen anser att detta är ett gott exempel, eftersom det ger uttryck för universitetsledningens engagemang. Rådet ska ge stöd till samordning av utåtriktade aktiviteter och dess uppföljning. Det är även rådet som, enligt självvärderingen, tar fram ovan nämnda handlingsplan med avsikt att konkretisera målbilden. Lärosätet anger att man sedan tillkomsten av rådet, har fått ett starkare fokus på breddad rekrytering och breddat deltagande. Dessutom signalerar rådet, genom bland annat dess sammansättning, ett större universitetsgemensamt ansvarstagande, menar lärosätet. Av självvärderingen framgår att det finns ett starkt engagemang för frågorna på lärosätet, både hos medarbetare och studenter. Samtidigt återstår att nå en samsyn i arbetet med breddad rekrytering. Lärosätet anger att strukturerna för arbetet behöver synliggöras för fler medarbetare. Vidare framhålls ett behov av att uppnå samstämmighet och att ta fram en gemensam definition av breddad rekrytering och breddat deltagande. Dessa identifierade utvecklingsområden stämmer överens med bedömargruppens uppfattning.

Sammantaget går det av självvärderingen att utläsa att lärosätet har ändamålsenliga ramar och förutsättningar för breddad rekrytering. Centrum för akademiskt lärarskap har för detta en avgörande roll i att stödja och samordna arbetet, anser bedömargruppen. Rådet för breddad rekrytering och breddat deltagande bör bidra med stabilitet och kontinuitet, menar bedömargruppen också. Än så länge saknar lärosätet en handlingsplan med tydliga mål och relaterad uppföljning, men bedömargruppen hyser förhoppningen att den kommer att stärka arbetet ytterligare. Lärosätet diskuterar även behovet av forskning om breddad rekrytering och breddat deltagande, men uppger samtidigt att det är en resursfråga.

Rekommendationer

- Lärosätet bör utveckla ett systematiskt uppföljningsarbete av breddad rekrytering som genomförs på alla utbildningsnivåer.
- Lärosätet bör till handlingsplanen utveckla konkreta och uppföljningsbara mål på alla utbildningsnivåer, särskilt för de fakulteter där det finns en påtaglig underrepresentation.
- Lärosätet kan genomföra kompetenshöjande insatser för den undervisande personalen med början där behoven är störst, samt överväga att göra kursen Educating for Widening Participation och Inclusion obligatorisk.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätet genomför många lovvärda aktiviteter för breddad rekrytering.

Lärosätet beskriver att man under lång tid och på ett systematiskt sätt har genomfört aktiviteter för breddad rekrytering. Samarbete är väletablerat med Malmös grund- och gymnasieskolor. Samarbeten finns också med folkhögskolor, andra lärosäten och Arbetsförmedlingen. Studie- och karriärvägledning ges mot folkhögskolor tillsammans med övriga lärosäten i Skåne. Flera samarbeten sker med Malmö stad, exempelvis Malmö ungdomars väg till arbete genom högre studier (Muvah), med syftet att öka övergångar mellan utbildningsnivåer och utbildningsformer och vidare till arbetslivet. Genom Inspiration 5, får elever i årskurs 5–9 besöka universitetet för inspirerande aktiviteter. Sommarpraktik erbjuds inom vård och omsorg samt förskola i Malmö, särskilt för att

stimulera fler pojkar från gymnasiet att söka sig till studier inom vård, omsorg eller förskollärautbildning. Ett annat långvarigt samarbete är Näktergalen, där studenter är mentorer och förebilder för barn i åldern 8 till 12 år. Bedömargruppen anser att ovanstående aktiviteter är berömliga och väl värda att sprida som goda exempel. Samtidigt förvånar det bedömargruppen, att det av lärosätet tas för givet att de långvariga aktiviteterna gett och ger en ökad breddning utan att det i tillräcklig utsträckning gjorts eller görs djupare analyser av arbetet med breddad rekrytering. Lärosätet säger däremot i självvärderingen att området är i behov av mer forskning, vilket lärosätet önskar göra.

Lärosätet har en organisation och process på plats för validering, vilket bedömargruppen tycker är bra. Tillgodoräknande och alternativt urval görs dock endast på en femtedel av utbildningsprogrammen. Inom arbetet för ett breddat deltagande genomförs en inkluderande introduktion av nya studenter, bland annat i form av en lärarguide, introduktionsmentorer samt från vissa fakulteter, samt välkomnande telefonsamtal. Studenthälsan har en samordnande roll genom hela introduktionsprocessen, vilket är föredömligt enligt bedömargruppen. Studenter med funktionsnedsättning kan anmäla intresse för en särskild introduktion, vilket bedömargruppen också anser är positivt.

Lärosätet arbetar strategiskt genom utbildningsutbudet och studieformer för att bredda rekryteringen, som bedömargruppen gärna vill uppmärksamma. Sedan 2003 erbjuds en förberedande kurs, akademisk introduktionstermin. Lärosätet ger också behörighetsgivande utbildning, genom naturvetenskapligt/tekniskt basår samt utbildning i svenska för personer med gymnasieutbildning från annat land. Vissa fakulteter ger enligt lärosätet kurser för att underlätta studenters inträde till program och för att attrahera studenter som traditionellt inte söker sig till högskolan eller universitetet.

Bedömargruppen anser att den här kursgivningen låter intressant, men tyvärr utvecklas resonemanget inte i självvärderingen, varför det inte går att få en bild av i vilken utsträckning dessa insatser följs upp och når förväntade resultat. Bedömargruppen anser att de behörighetsgivande eller studieförberedande utbildningarna är goda exempel på breddad rekrytering, som det kan vara värt att sprida till och inspirera andra fakulteter och ämnesområden. Enligt självvärderingen har arbetet med breddad rekrytering varit framgångsrikt när det gäller studenter och doktorander med utländsk bakgrund. Självvärderingen beskriver också olika aspekter på studier på forskarnivå, bland annat om statistik, stödåtgärder och alumnenkät. Någon diskussion om stöd och inspirerande breddningsaktiviteter för övergången till forskarnivån görs däremot inte i självvärderingen, och bedöms därför vara ett utvecklingsområde för lärosätet. Andra utvecklingsområden som lärosätet anger är att rikta fler aktiviteter mot män från studieovana hemmiljöer samt att man kan vidareutveckla arbetet med alternativt urval och validering.

Rekommendationer

- Lärosätet bör utveckla aktiviteter för att inspirera studenter till att söka sig vidare till utbildning på forskarnivå.
- Lärosätet kan rikta breddningsaktiviteter särskilt mot män från studieovana hem.
- Lärosätet kan undersöka möjligheter till studieförberedande utbildningar vid alla fakulteter och tillämpa validering på fler fakulteter.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätet följer upp arbetet med breddad rekrytering men det är otydligt vilka effekter arbetet har haft och hur utvecklingsområden omsätts i åtgärder.

Arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande följs enligt självvärderingen upp inom lärosätets kvalitetssystem genom enkäter, utbildningsgranskningar, inrättande av program och ämnen samt vid kvalitetsdialoger. De senare hålls varje år på olika nivåer där discussionsfrågor varierar beroende av fakulteters respektive institutioners olika behov. Diskussion om breddad rekrytering och breddat deltagande sägs vara återkommande och var 2019 en specifik fokusfråga. Inom forskarutbildningen har breddad rekrytering och breddat deltagande inte haft någon framträdande roll, även om det indirekt berörs under dialogerna, enligt lärosätet. Enkäter som rör studenters, doktoranders och alumnens erfarenheter och upplevelser följs upp inom ramen för varje utbildning.

Samarbetet med Malmö stad, Malmöungdomars väg till arbete genom högre studier (Muvah) följs upp med hjälp av statistik från SCB och kompletteras med kvalitativ information. Den senare genomförs via intervjuer, för att närmare undersöka ungdomarnas vägval och därmed kunna optimera framtida insatser – ett berömvärdt initiativ enligt bedömargruppen. Lärosätet bedriver en del andra aktiviteter, men menar själva att det är svårt att påvisa aktiviteternas effekt, och önskar därför bedriva mer forskning inom området.

Sammantaget ger självvärderingen uttryck för att arbetet med breddad rekrytering följs upp inom lärosätets kvalitetssystem, anser bedömargruppen. Lärosätet ger enligt bedömargruppen däremot få detaljer om hur uppföljningen ser ut, till exempel genom ändamålsenliga nyckeltal eller andra former av uppföljningsbara målsättningar. Det går inte för bedömargruppen att utläsa vilka effekter insatserna haft. Lärosätet framhåller att uppföljning av arbetet är komplext. Från självvärderingen är det inte heller möjligt för bedömargruppen att utläsa hur relationen mellan arbetet med breddad rekrytering och verksamhetsstyrningen ser ut. Bedömargruppen ställer sig också undrande till i vilken omfattning och hur utvecklingsområden i kvalitetsarbetet omsätts i åtgärder och aktiviteter i verksamhetsstyrningen, vilket också påtalas i studentinlagan. Lärosätet menar att det finns ett strategiskt fokus på breddad rekrytering på alla utbildningsnivåer, men det framgår inte tydligt för bedömargruppen hur övergången mellan dem följs upp, vilket lärosätet med fördel systematisk kan följa upp

Rekommendationer

- Lärosätet bör göra fördjupade uppföljningar av hur högskolans arbete med breddad rekrytering utvecklas över tid för de olika skolaktiviteterna och andra aktiviteter.
- Lärosätet bör som komplement till enkäter utveckla den systematiska uppföljningen av de tre utbildningsnivåerna med mätbara nyckeltal för att följa trender och övergångar till nästa utbildningsnivå.
- Lärosätet kan tydliggöra hur resultatet av breddad rekrytering omsätts och följs upp i verksamhetsstyrningen.

Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av lärosätenas arbete med breddad rekrytering

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Malmö Universitet

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden som ingår i den tematiska utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bakgrundsbeskrivningen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
1	1	3-5	<p><i>Utöver det ger lärosätet kompletterande utbildningar för utländska akademiker samt förberedande utbildningar i form av basår.</i></p> <p>Mau ger förberedande utbildning <i>bland annat</i> i form av basår. Vi ger även förberedande utbildning i form av behörighetsgivande utbildning i svenska. Se Självvärderingen sidan 3.</p>
1	1	8	Antalet doktorander är 273, inte 237. Se Självvärderingen sidan 5.

Bedömningsområde Styrning och organisation

Fråga 1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	2	1-3	<p><i>Något som överraskade bedömargruppen är att lärosätet med sin bakgrund som föregångare av breddad rekrytering, inte har en tydligare lärosätesspecifik tolkning av uppdraget med breddad rekrytering samt inte heller har identifierat någon specifik underrepresentation i studentpopulationen.</i></p> <p>Mau har en lärosätesspecifik tolkning av uppdraget, som vi uppfattar som tydlig. Det sammanfattas på sidan 7 i Självvärderingen: ”Målsättningarna för breddad rekrytering och breddat deltagande i <i>Strategi 2022</i> och i målbilden har inriktning mot vad ett inkluderande universitet med en mångfald av studenter och medarbetare kan ge för både individen och den akademiska utvecklingen, snarare än en inriktning mot på vilka kvantitativa sätt rekryteringen kan breddas.”. Den delen av meningen i yttrandet bör därför utgå, eller omformuleras.</p>

Fråga 2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	1	12-13	<p><i>Vidare framhålls ett behov av att uppnå samstämmighet och att ta fram en gemensam definition av breddad rekrytering och breddat deltagande.</i></p> <p>Mau har definitioner av breddad rekrytering och breddat deltagande. De återfinns i Målbilden. Se Självvärderingen sidan 6 samt även det preliminära yttrandet sidan 1</p>

			sista stycket. Meningen borde därför istället vara ”Vidare framhålls ett behov av att uppnå större samstämmighet genom att etablera lärosätets definitioner av breddad rekrytering och breddat deltagande.”.
--	--	--	--

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

Fråga 3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
4	1	5-7	<p><i>Samtidigt förvånar det bedömagruppen, att det av lärosätet tas för givet att de långvariga aktiviteterna gett och ger en ökad breddning utan att några djupare analyser gjorts eller görs av arbetet med breddad rekrytering.</i></p> <p>Mau delar bedömagruppen uppfattning om att lärosätet kan stärka sitt uppföljande arbete. Det har vi själva skrivit i Självvärderingen på sidan 15. Vi gör dock en del uppföljande arbete, inte minst genom kunskapsalliansen Muvah, varför det blir missvisande att skriva att vi inte gör några djupare analyser alls.</p>
4	2	5-6	<p><i>Studenthälsan har en samordnande roll genom hela antagningsprocessen, vilket är föredömligt enligt bedömagruppen.</i></p> <p>Den samordnande rollen som Studenthälsan har sträcker sig från antagning och under hela första terminen. Det är emellertid inte endast Studenthälsan som samordnar delar i den introduktionen, utan hela Studentcentrum. Korrekt är därför att ”Studentcentrum har en samordnande roll genom hela introduktionsprocessen, vilket är föredömligt enligt bedömagruppen.”.</p>
4	3	3-4	<p><i>Lärosätet ger också behörighetsgivande utbildning, genom naturvetenskapligt/tekniskt basår samt svenska för invandrare med gymnasieutbildning.</i></p> <p>Svenska för invandrare (sfi) är en annan utbildningsform och utbildningsnivå, varför formuleringen är missvisande. Korrekt är att Mau ger <i>Behörighetsgivande utbildning i svenska för personer med gymnasieutbildning från annat land.</i> Se Självvärderingen sidan 12.</p>

Fråga 4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
5	3	1-4	<p><i>Projektet Malmöungdomars väg till arbete (Muvah) följs upp med hjälp av statistik från SCB och kompletteras med kvalitativ information. Den senare genomförs via intervjuer, för att närmare undersöka ungdomarnas vägval och därmed kunna optimera framtida insatser – ett berömvärt initiativ enligt bedömargruppen.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Muvah är en kunskapsallians, inte ett projekt. Se Självvärderingen sidan 10. • Muvah:s fullständiga namn är Malmöungdomars väg till arbete genom högre studier. Se Självvärderingen sidan 10. • Inom själva alliansen bedrivs forskning med hjälp av data från SCB. Detta är syftet med kunskapsplattformen och det är alltså inte Muvah som verksamhet som följs upp. Se Självvärderingen sidan 14. <p>Passagen borde därför istället vara ”Kunskapsalliansen Malmöungdomars väg till arbete genom högre studier (Muvah) har ett uppdrag att med hjälp av djupgående analyser av bakgrundsdata hämtad från SCB följa upp malmöelevers vägar genom hela utbildningssystemet. Syftet är att förstå vilka mekanismer som ligger bakom ungdomars vägval. Det är därmed ett sätt att kunna optimera framtida insatser – ett berömvärt initiativ enligt bedömargruppen.”.</p>
5	4	5-7	<p><i>Från självvärderingen är det inte heller möjligt för bedömargruppen att utläsa hur relationen mellan kvalitetsarbetet och verksamhetsstyrningen ser ut.</i></p> <p>Vi uppfattar att det bör stå ”...relationen mellan arbetet med breddad rekrytering och verksamhetsstyrningen...”, inte ”...relationen mellan kvalitetsarbetet och verksamhetsstyrningen...”. Jämför med rekommendationen som står sist på sidan 5 i det preliminära yttrandet.</p>